

**LIETUVOS BANKO
PRIEŽIŪROS TARNYBOS
FINANSINIŲ PASLAUGŲ IR RINKŲ PRIEŽIŪROS DEPARTAMENTO
DIREKTORIUS**

**SPRENDIMAS
DĖL E. M. S. IR AB „LIETUVOS DRAUDIMAS“ GINČO NAGRINĖJIMO**

2019 m. sausio 23 d. Nr. 242-37
Vilnius

Lietuvos bankas gavo E. M. S. (toliau – pareiškėja) kreipimąsi, kuriuo pareiškėja prašė išnagrinėti tarp jos ir AB „Lietuvos draudimas“ (toliau – draudikas) kilusį ginčą.

N u s t a t y t a:

M. T. (toliau – draudėjas) ir draudikas sudarė Būsto draudimo sutartį (draudimo liudijimo Nr. *(duomenys neskelbtini)*) (toliau – Draudimo sutartis), kuria 5 800 Eur buvo apdrausta draudėjo civilinė atsakomybė, nustatytas draudimo laikotarpis nuo 2017 m. kovo 14 d. iki 2018 m. kovo 13 d. Draudimo liudijime nurodyta, kad Draudimo sutarčiai yra taikomos Būsto draudimo taisyklės Nr. 67 (2016 m. gegužės 17 d. redakcija, galioja nuo 2016 m. birželio 1 d.) (toliau – Taisyklės). Draudimo objektas – civilinė atsakomybė – taip pat buvo apdraustas ir nuo 2018 m. kovo 14 d. iki 2019 m. kovo 13 d. galiojančia Būsto draudimo sutartimi.

Pareiškėja kreipimesi dėl vartojimo ginčo nagrinėjimo nurodė, kad draudikas nepagrįstai pagal galiojančias civilinės atsakomybės draudimo sąlygas jai neišmoka draudimo išmokų dėl 2017 m. sausio 31 d., 2017 m. gruodžio 14 d., 2017 m. gruodžio 26 d., 2018 m. sausio 16 d. ir 2018 m. gegužės 2 d. įvykių, per kuriuos dėl draudėjo neteisėtų veiksmų buvo sugadintas (aplietas iš viršuje esančių patalpų) pareiškėjos turtas. Be to, pareiškėja nurodė, kad per 2017 m. lapkričio 5 d. dėl draudėjo kaltės įvykusį įvykį patirto „nuostolio žala buvo minimaliai atlyginta „už kepures“ pagal matavimus vonioje ir WC, vertintojo T. Š. apgaule ir gudrumu, padalinant namo koridorių į dvi dalis (nors nėra pertvaros).“

Atsiliepime dėl pareiškėjos nurodytų aplinkybių draudikas teigė, kad, dėdamas maksimalias pastangas, surinko visus įmanomus gauti dokumentus ir nustatė, kad draudėjui civilinė atsakomybė kyla tik dėl 2017 m. lapkričio 5 d. įvykio. Draudikas nurodė, kad dėl 2017 m. lapkričio 5 d. įvykio pareiškėjai buvo išmokėta draudimo išmoka, visiškai atlyginanti pareiškėjos turtui padarytą žalą.

K o n s t a t u o j a m a:

Vadovaujantis Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių, patvirtintų Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 03-23, 45 punktu, vartojimo ginčai Lietuvos banke nagrinėjami laikantis rungimosi, ginčų nagrinėjimo operatyvumo, koncentracijos, ekonomiškumo ir bendradarbiavimo principų. Nagrinėdamas ginčą Lietuvos bankas atlieka pateiktų įrodymų vertinimą ir jo pagrindu priimamas sprendimas.

Atsižvelgiant į ginčo šalių paaiškinimus ir pateiktus įrodymus, pažymėtina, kad ginčas kilo dėl draudiko priimtų sprendimų pagal pareiškėjos pranešimus apie 2017 m. sausio 31 d., 2017 m. lapkričio 5 d., 2017 m. gruodžio 14 d., 2017 m. gruodžio 26 d., 2018 m. sausio 16 d. ir 2018 m. gegužės 2 d. įvykius pagrįstumo.

1. Dėl 2017 m. sausio 31 d. įvykio

1.1. Dėl priėžasčių, kodėl įvyko 2017 m. sausio 31 d. įvykis

Remiantis ginčo šalių pateiktais dokumentais ir paaiškinimais, nustatyta, kad pareiškėja

draudėjui pateikė „Užpylimo pretenziją“, kurioje nurodė, kad 2017 m. sausio 31 d. pareiškėjos butas buvo užpildytas nuotekomis. Pareiškėja teigė, kad žalą lėmė draudėjo bute esantis „netvarkingas vamzdis po kriaukle“. Draudikas 2017 m. kovo 8 d. raštu informavo pareiškėją nemokėsiantis draudimo išmokos, atlyginančios per 2017 m. sausio 31 d. įvykį padarytą žalą, nes per draudiko eksperto atliktą apžiūrą draudėjo bute nebuvo užfiksuota jokių avarijos požymių. Be to, draudikas teigė, kad surinkti įrodymai patvirtino, kad 2014-tosios butų savininkų bendrijos (toliau – Bendrija) santechnikui H. M. (toliau – Bendrijos santechnikas) 2017 m. vasario 1 d. atlikus draudėjo buto apžiūrą jokių pažeidimų nebuvo nustatyta, o pareiškėjos bute buvo užfiksuoti seni „užpylimai“, „apipeliję lubos ir kampai“, „galimai, nuo drėgmės (garų) pertekliaus ir prastos ventiliacijos“.

Vertinant draudiko nurodytas aplinkybes, pažymėtina, kad Bendrijos ūkvedės B. K. (toliau – ūkvedė) surašyto pareiškėjos ir draudėjo butų 2017 m. sausio 31 d. apžiūros akto (toliau – Apžiūros aktas) duomenys patvirtina, kad pareiškėja 2017 m. sausio 31 d. ūkvedei pranešė, kad drėksta jos virtuvės lubos ties kriaukle. Apžiūros akte nurodyta, kad pareiškėjos „buto virtuvės lubų ties kriaukle visu perimetru bei lubų – sienos susikirtimuose ties langu matyti užliejimo žymės. Apžiūrint nenustatyta, kada įvykęs įvykis, nes užliejimo vietos apipeliję, bet sausos.“ Apžiūros akte nurodyta, kad „grindys po kriaukle sausos, tačiau vertikalaus nuotekų vamzdžio susidūrimo matyti sudrėkimo žymių.“ Akte nurodyta, kad, atsižvelgiant į tai, kad draudėjo bute buvo užfiksuotas vertikalaus nuotekų vamzdžio sudrėkimas, buvo informuotas Bendrijos santechnikas, „kuris įvertins draudėjo vertikalaus nuotekų vamzdžio stovį, kuris galimai yra avarijos priežastis. Jei paaiškės, kad situacija yra avarinė, pagal namo gyventojų ataskaitiniame susirinkime priimtus nutarimus, avariniai darbai bus atliekami nedelsiant iš namo amortizacinių lėšų.“

Lietuvos bankui pateiktame 2017 m. kovo 7 d. Bendrijos pirmininkės P. D. (toliau – Bendrijos pirmininkė) pareiškėjai adresuotame atsakyme į pareiškėjos 2017 m. kovo 1 d. patikslintą raštą (toliau – 2017 m. kovo 7 d. Bendrijos pirmininkės raštas) nurodyta, kad 2017 m. kovo 2 d. įvyko Bendrijos įgaliotinių susirinkimas, jo metu buvo priimtas nutarimas įpareigoti pareiškėją „atidengti buto virtuvėje vertikalus nuotekų vamzdį, kad būtų galima atlikti remonto darbus“. Šio nutarimo pagrindas – būtinybė nedelsiant pakeisti virtuvės vertikalaus nuotekų vamzdžio atkarpą III ir II aukštuose esančių draudėjo ir pareiškėjos butų virtuvėse, nes buvo nustatyta avarinė padėtis.

Iš Lietuvos bankui ginčo šalių pateiktų dokumentų ir paaiškinimų nustatyta, kad Apžiūros aktas draudikui buvo pateiktas. Atsižvelgiant į tai, darytina išvada, kad akte nurodytos aplinkybės (iš karto po pranešimo apie 2017 m. sausio 31 d. įvykį nustatyta, kad pareiškėjos „buto virtuvės lubų ties kriaukle visu perimetru bei lubų – sienos susikirtimuose ties langu matomos užliejimo žymės“, kurios, Apžiūros aktą surašiusios ūkvedės vertinimu, atsižvelgiant į draudėjo bute užfiksuotą virtuvės vertikalaus nuotekų vamzdžio jungties sudrėkimą, galėjo būti vamzdžio avarijos pasekmė) draudikui buvo žinomos. Apžiūros akte taip pat buvo nurodyta, kad Bendrijos santechnikas buvo įpareigotas 2017 m. vasario 1 d. atlikti draudėjo buto virtuvės vertikalaus nuotekų vamzdžio būklės vertinimą.

Lietuvos Respublikos draudimo įstatymo 98 straipsnio 3 dalies 2 punkte ir 7 dalyje nustatytas įpareigojimas draudikui prieš atsisakymą mokėti draudimo išmoką patikrinti visą prieinamą informaciją ir įrodyti aplinkybes, atleidžiančias nuo draudimo išmokos mokėjimo. Nagrinėjamu atveju Lietuvos bankui nebuvo nurodyta jokių aplinkybių ir nepateikta įrodymų, galinčių patvirtinti, kad draudikas, gavęs Apžiūros akto duomenis, būtų kreipęsis į ūkvedę ir (arba) Bendrijos pirmininkę, prašydamas pateikti papildomus paaiškinimus apie nuotekų vamzdžio būklės vertinimo rezultatus ir Bendrijos santechniko pateiktas išvadas dėl vamzdžio būklės. Lietuvos bankui pateikti įrodymai negali pagrįsti, kad draudikas tyrė Apžiūros akte nurodytas aplinkybes dėl draudėjo buto virtuvės vertikalaus nuotekų vamzdžio galimos avarijos, kaip 2017 m. sausio 31 d. įvykio priežasties.

Svarbu pažymėti, kad draudikui gavus duomenis apie iš karto po 2017 m. sausio 31 d.

įvykio ūkvedės nustatytus galimos nuotekų vamzdžio avarijos požymius tiek pareiškėjos, tiek draudėjo bute, Apžiūros akte ir draudiko eksperto 2017 m. vasario 27 d. surašytame pareiškėjos buto apžiūros akte įtvirtinta informacija apie Bendrijos santechniko ir draudiko eksperto pareiškėjos bute užfiksuotas pelėsio žymes turėjo būti įvertinta šių duomenų kontekste, ištiriant, ar pareiškėjos virtuvėje matomos pelėsio žymės dėl drėgmės (Bendrijos santechniko nuomone, pelėsis galėjo atsirasti dėl prastos ventiliacijos sąlygoto drėgmės pertekliaus pareiškėjos virtuvėje) galėjo atsirasti dar iki 2017 m. sausio 31 d. įvykio. Pažymėtina, kad vien tik Bendrijos santechniko ir draudiko eksperto nurodyti duomenys apie pareiškėjos buto virtuvėje užfiksuotas pelėsio žymes, neįvertinus kitų duomenų apie galimą staigų ir netikėtą drėgmės prasiskverbimą dėl galimos draudėjo buto virtuvės vertikalios nuotekų vamzdžio avarijos, negali vienareikšmiškai ir neginčijamai patvirtinti, kad drėgmės poveikis pareiškėjos turtui buvo tęstinio pobūdžio ir kad iš karto po 2017 m. sausio 31 d. įvykio nustatyti pareiškėjos virtuvės užpylimo požymiai yra susiję su ilgalaikiu drėgmės poveikiu turtui. Atsižvelgiant į tai, darytina išvada, kad vien tik Bendrijos santechniko ir draudiko eksperto nurodytos aplinkybės apie pareiškėjos virtuvėje užfiksuotas pelėsio žymes negali pagrįsti, kad 2017 m. sausio 31 d. įvykiui gali būti taikomos Taisyklių A.VIII dalies 2.2.4 papunkčio nuostatos, kad nedraudžiamuoju įvykiu pripažįstama turtinė žala, kilusi dėl laipsniško, tęstinio drėgmės poveikio.

Lietuvos bankui pateikti įrodymai patvirtina, kad draudikas, priimdamas sprendimą dėl 2017 m. sausio 31 d. įvykio nemokėti draudimo išmokos, taip pat rėmėsi Apžiūros akto duomenimis, kad Bendrijos santechnikas per 2017 m. vasario 1 d. atliktą draudėjo buto apžiūrą jokių pažeidimų draudėjo buto virtuvėje nenustatė. Lietuvos bankui pateikto 2017 m. kovo 7 d. Bendrijos pirmininkės rašto ir 2017 m. vasario 9 d. Bendrijos pirmininkės atsakymo į 2017 m. vasario 7 d. pareiškėjos pateiktą „Aprašymą-skundą“ (toliau – „Aprašymas-skundas“) duomenys patvirtina, kad Apžiūros akte nurodytos aplinkybės apie pažeidimų draudėjo buto virtuvėje nenustatymą yra susiję su Bendrijos santechniko 2017 m. vasario 1 d. atlikto draudėjo buto virtuvės inžinerinių įrenginių, o ne nuotekų vamzdžio patikrinimo išvadomis. Nors Apžiūros akte nurodyta, kad 2017 m. vasario 1 d. apžiūrėdamas draudėjo buto virtuvę Bendrijos santechnikas nenustatė inžinerinių vandens įrenginių pažeidimų (kuriuos pareiškėja nurodė kaip 2017 m. sausio 31 d. padarytos žalos priežastį), tai nėra sietina su tą pačią dieną Bendrijos santechniko atlikta nuotekų vamzdžio apžiūra ir padarytomis išvadomis, kad vamzdžio jungtis yra nesandari.

Pareiškėjos 2017 m. gruodžio 12 d. ir 2018 m. kovo 30 d. raštuose pateiktais duomenimis, pareiškėja nesutiko su ūkvedės ir Bendrijos santechniko atliktų draudėjo virtuvės apžiūrų išvadomis, nes, pareiškėjos teigimu, per apžiūras nebuvo atsuktas „vandens čiaupas kriauklėje“, todėl inžinerinių vandens įrenginių nesandarumo požymių ir nebuvo nustatyta. Siekdama pagrįsti, kad 2017 m. sausio 31 d. įvykio priežastis yra draudėjo virtuvės inžinerinių vandens įrenginių defektai, pareiškėja taip pat ginčijo Apžiūros akte nurodytus duomenis apie galimą draudėjo virtuvės vertikalios nuotekų vamzdžio avariją ir teigė, kad „bendrojo naudojimo nuotekų vamzdis puikiai atlieka savo funkciją“, todėl vienintelė galima 2017 m. sausio 31 d. įvykio priežastis – netvarkingas vamzdynas po draudėjo virtuvės kriaukle.

Pažymėtina, kad pareiškėja nepateikė jokių objektyvių įrodymų, paneigiančių Apžiūros akte ir 2017 m. kovo 7 d. Bendrijos pirmininkės rašte nurodytus duomenis apie Bendrijos santechniko 2017 m. vasario 1 d. atliktą draudėjo virtuvės inžinerinių vandens įrenginių apžiūrą ir nustatytą jų tinkamą veikimą. Pareiškėja taip pat nepateikė jokių įrodymų, paneigiančių Bendrijos santechniko išvadą apie virtuvės vertikalios nuotekų vamzdžio avariją atkarpoje tarp draudėjo ir pareiškėjos butų virtuvių.

Vertinant tai, ar iš tiesų Apžiūros akte nurodyta galima 2017 m. sausio 31 d. įvykio priežastis buvo draudėjo virtuvės vertikalios nuotekų vamzdžio avarija, reikšminga „Aprašyme-skunde“ pateikta informacija: 2017 m. sausio 30 d. į pareiškėjos butą atėjo žemiau esančio buto gyventojas (toliau – pirmo aukšto gyventojas) ir pranešė, kad „jos butą užliejo baisine smarve, putom“. Apžiūros akte taip pat teigiama, kad apklausta pirmo aukšto gyventojas nurodė, jog „prieš kelias dienas buvo užsikimšęs virtuvės nuotekų vamzdis, kurį patys atkimšo (išvalė)“. Be to,

pareiškėja nurodė, kad 2017 m. sausio 31 d. jos butas buvo užpiltas nuotekomis. Darytina išvada, kad tiek pareiškėjos nurodyti duomenys apie 2017 m. sausio 31 d. įvykio aplinkybes, tiek ūkvedės ir Bendrijos pirmininkės surinkta informacija iš esmės pagrindžia Apžiūros akto duomenis, kad 2017 m. sausio 31 d. įvykio priežastis galėjo būti nuotekų vamzdžio avarija.

Lietuvos bankui pateikti įrodymai patvirtina, kad draudėjas duomenų apie jo buto virtuvėje nustatytus vertikalaus nuotekų vamzdžio jungties nesandarumus ir Apžiūros akte nurodytų aplinkybių dėl 2017 m. sausio 31 d. ūkvedės užfiksuoto nuotekų vamzdžio jungties sudrėkimo neginčija. Draudėjas Apžiūros akte nurodytą 2017 m. sausio 31 d. ūkvedės užfiksuoto nuotekų vamzdžio jungties sudrėkimo faktą patvirtino pareiškėjai pateiktame 2017 m. vasario 21 d. atsakyme į jos 2017 m. vasario 15 d. pretenziją. Be to, draudėjas 2017 m. gruodžio 16 d. draudikui pateiktuose paaiškinimuose nurodė, jog „buvo pastabų, kad drėksta daugiabučio bendro naudojimo vertikalaus nuotekų vamzdžio sujungimas mūsų bute, jis yra virtuvėje ~15 cm. nuo žemės (prikabinu ir kelias foto).“ Draudėjas 2017 m. gruodžio 16 d. rašte taip pat draudikui nurodė, kad su nuotekų vamzdžiu gali sieti vieną iš pareiškėjos skundų. Draudėjas šiame rašte pabrėžė, kad, nors po pareiškėjos pranešimo apie jos virtuvės užpylimą atliktos apžiūros sienų drėgmės požymių nebuvo nustatyta, tačiau „vėliau iš pirmo aukšto kaimynų sužinau, kad prieš 2 dienas būta užsikišusio vamzdžio – teoriškai, jei vertikalus vamzdis pas mus drėksta, o žemesniuose aukštuose užsikiša vamzdžiai, jie būdami pilni nuotekų, tampa sunkesniais ir galimai dar labiau „prasikėčia“ prastą jų jungtį mūsų bute. Tačiau jei pro tą jungtį ir pradėtų nežymiai bėgti nuotekos, jų mes nepastebėtumėm – kaip matosi iš nuotraukų, viskas bėgtų po mūsų plytelėmis (kad padaryt nuotraukas, teko iš šitos nišos ištraukt šaldytuvą, kuris vizualiai paslėpė tą jungtį).“

Draudėjo 2017 m. gruodžio 16 d. draudikui adresuotame rašte nurodytą informaciją, kad užsikišo pirmame namo aukšte po pareiškėjos butu esančio buto nuotekų vamzdis, vertinant kartu su Apžiūros akte ir „Aprašyme-skunde“ nurodytais duomenimis, galima teigti, kad draudėjas draudikui pateikė paaiškinimus apie 2017 m. sausio 31 d. įvykį. Atsižvelgiant į tai, darytina išvada, kad draudėjas draudikui 2017 m. gruodžio 16 d. iš esmės patvirtino, kad 2017 m. sausio 31 d. užfiksuotos žalos pareiškėjos turtui atsiradimo priežastis galėjo būti virtuvės vertikalaus nuotekų vamzdžio avarija.

2017 m. gruodžio 16 d. draudėjo rašte nurodytos aplinkybės patvirtina, kad, be draudėjo pateiktų paaiškinimų apie 2017 m. sausio 31 d. žalos atsiradimo priežastis, draudikui taip pat buvo pateiktos draudėjo virtuvės vertikalaus nuotekų vamzdžio jungties nuotraukos (jos sudrėkimas buvo užfiksuotas per iš karto po 2017 m. sausio 31 d. įvykio ūkvedės atliktą draudėjo virtuvės apžiūrą), tačiau draudikas šių duomenų nevertino ir netyrė nuotekų vamzdžio avarijos aplinkybių. Draudikas taip pat nevertino draudėjo pateiktų nuotraukų, kuriomis draudėjas grindė 2017 m. gruodžio 16 d. rašte nurodytas aplinkybes, kad dėl vamzdžio avarijos nuotekos skverbėsi ne į draudėjo virtuvę, o tekėjo po virtuvės plytelėmis, todėl ir nesimatė besiskverbiančių nuotekų. Kadangi draudikas neįvertino draudėjo pateiktų duomenų, jo argumentai, kad draudiko ekspertas per apžiūrą neužfiksavo avarijos požymių, nelaikytini pagrįstais. Be to, kadangi draudėjas draudikui pranešimą apie 2017 m. sausio 31 d. įvykį pateikė 2017 m. vasario 20 d., draudiko eksperto apžiūros aktas buvo surašytas tik 2017 m. vasario 27 d., darytina išvada, kad ūkvedės surašytame Apžiūros akte nurodyta informacija, kad iš karto po 2017 m. sausio 31 d. įvykio buvo užfiksuotas nuotekų vamzdžio sudrėkimas, galėjęs nulemti avariją, yra objektyvesnė nei, praėjus beveik mėnesiui nuo 2017 m. sausio 31 d. įvykio, draudiko eksperto atliktos apžiūros duomenys. 2017 m. kovo 8 d. draudiko rašte pateikta išvada, kad, administruojant 2017 m. sausio 31 d. įvykį, remiantis draudiko eksperto atlikta apžiūra, avarijos faktas draudėjo virtuvėje nebuvo patvirtintas, yra vertintina kritiškai, nes prieštarauja kitiems Lietuvos bankui pateiktiems įrodymams ir priimta neatlikus išsamaus 2017 m. sausio 31 d. įvykio aplinkybių tyrimo.

Be to, atsižvelgiant į 2017 m. gruodžio 16 d. draudėjo rašto duomenis, taip pat pažymėtina, kad draudėjas nurodė, kad nors ir iš karto po pranešimo apie 2017 m. sausio 31 d. įvykį pareiškėjos buto virtuvės sienos buvo sausos, tačiau šiuos duomenis draudėjas vertino kartu

su kita gauta informacija ir nurodė, jog tiek pirmo aukšto gyventojos pateikti duomenys apie užsikimšusį nuotekų vamzdį, tiek Bendrijos santechniko nustatyti vamzdžio jungties nesandarumai nepaneigia 2017 m. sausio 31 d. vamzdžio avarijos fakto. Remiantis 2017 m. vasario 27 d. draudiko eksperto surašyto pareiškėjos buto apžiūros akto duomenimis ir pareiškėjos pateiktomis po 2017 m. sausio 31 d. įvykio darytomis virtuvės nuotraukomis, nustatyta, kad virtuvės apliejimo vietose yra matomi patamsėjimai. Draudikas Lietuvos bankui nepateikė jokių įrodymų, kurie paneigtų, kad užfiksuoti patamsėjimai galėjo atsirasti dėl per nesandarų nuotekų vamzdį prasiskverbusių nuotekų, taip pat nepateikė faktinių duomenų, paneigiančių aplinkybes, kad dėl draudėjo nurodyto nuotekų skverbimosi pobūdžio (nežymaus nuotekų skverbimosi per jungtį, esančią draudėjo virtuvėje apytiksliai 15 cm nuo žemės) akivaizdžių pareiškėjos virtuvės lubų ir sienų drėgmės požymių nesimatė. Atsižvelgiant į tai, darytina išvada, kad draudikas, grįsdamas sprendimą dėl 2017 m. sausio 31 d. įvykio nemokėti draudimo išmokos, neturėjo pagrindo remtis vien tik Apžiūros akte nurodytomis aplinkybėmis, kad po 2017 m. sausio 31 d. įvykio ūkvedės užfiksuotos pareiškėjos virtuvės lubų ir sienų užliejimo vietos buvo sausos, ir nevertinti kitų Apžiūros akte bei kituose draudikui pateiktuose įrodymuose nurodytų duomenų, patvirtinančių, kad, nors pareiškėjos virtuvėje akivaizdžių drėgmės požymių nebuvo nustatyta, tačiau kituose dokumentuose buvo nurodyti duomenys apie matomus virtuvės užpylimo požymius, kaip nuotekų vamzdžio avarijos pasekmę.

Apibendrinant Lietuvos banko nurodytas aplinkybes, darytina išvada, kad draudikas įrodymais nepagrindė, kad 2017 m. sausio 31 d. įvykio priežastis negalėjo būti virtuvės vertikalaus nuotekų vamzdžio avarija. Vadovaujantis civilinėje teisėje faktų įrodomumo vertinimui taikomu tikimybių pusiausvyros principu (faktas gali būti pripažintas įrodytu, jei šalies, kuri juo remiasi, pateikti įrodymai leidžia daryti labiau tikėtiną išvadą, kad jis yra, nei kad jo nėra), darytina išvada, kad per 2017 m. sausio 31 d. įvykį žala pareiškėjos turtui buvo padaryta dėl nesandarios tarp draudėjo ir pareiškėjos virtuvių esančios vertikalaus nuotekų vamzdžio jungties įvykusios avarijos.

1.2. Dėl subjekto, atsakingo už žalą, kilusią dėl sugedusios daugiabučio namo bendrojo inžinerinės įrangos, ir civilinės atsakomybės taikymo draudėjui

Vertinant tai, ar už pareiškėjos turtui padarytą žalą turi būti taikoma draudėjo civilinė atsakomybė, atkreiptinas dėmesys į Taisyklių A.VIII dalies 1.1 papunktį: būsto draudimo sutartimi draudžiama draudėjo civilinė atsakomybė, kylanti pagal galiojančius įstatymus, už žalą, padarytą trečiajam asmeniui dėl valdomo turto eksploatavimo. Taisyklių A.VIII 2.1 papunktyje civilinės atsakomybės draudimo draudžiamasis įvykis apibrėžtas kaip trečiajam asmeniui padaryta žala, kilusi draudėjui draudimo vietoje dėl turto valdymo, kai trečiojo asmens reikalavimas atlyginti žalą draudėjui pareiškiamas per draudimo apsaugos laikotarpį arba išplėstinį pranešimo terminą, t. y. 30 dienų, taip pat kai draudėjas pagal galiojančius įstatymus yra atsakingas už žalą, o žala padaryta draudimo apsaugos laikotarpiu.

Pagal Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – CK) 4.82 straipsnio 1 ir 5 dalis, butų ir kitų patalpų savininkams bendrosios dalinės nuosavybės teise, proporcingai jiems nuosavybės teise priklausančių patalpų naudingojo ploto ir gyvenamojo namo naudingojo ploto santykiui, priklauso namo bendro naudojimo patalpos, pagrindinės namo konstrukcijos, bendrojo naudojimo mechaninė, elektros, sanitarinė, techninė ir kitokia įranga. Bendrosios dalinės nuosavybės teise priklausančius objektus detaliau reglamentuoja Lietuvos Respublikos daugiabučių namų savininkų bendrijų įstatymas (toliau – DNSBI), kurio 2 straipsnio 5 dalies 2 punkte nustatyta, kad, be kitos šiame punkte išvardytos įrangos, prie *bendrosios inžinerinės įrangos* taip pat priskiriami daugiabučio namo vandentiekio ir kanalizacijos tinklai bei kita bendro naudojimo inžinerinė techninė įranga bendrojo naudojimo patalpose ar konstrukcijose. Remiantis aptartu teisiniu reglamentavimu, namo, kuriame yra draudėjo butas, vertikalus nuotekų vamzdis bendrosios dalinės nuosavybės teise priklauso šio namo butų savininkams, įskaitant ir draudėją. Pozicijos, kad namo bendrųjų inžinerinių konstrukcijų ir kitų bendrojo naudojimo

objektų savininkai yra butų savininkai, laikomasi ir kasacinio teismo formuojamoje teismų praktikoje (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2018 m. liepos 27 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. e3K-3-292-403/2018).

CK 4.82 straipsnio 1 ir 5 dalies nuostatos iš esmės yra pakartojamos Taisyklių A.II dalies 3 punkte, įtvirtinančiame nuostatas dėl draudėjo valdomo turto pripažinimo draudimo objektu. Taisyklių A.II dalies 3.1 papunktyje nustatyta, kad draudimo objektu gali būti draudėjo butas, kuriam taip pat priskiriama ir bendroji dalinė nuosavybė, kuri lygi draudėjo nuosavybės teise priklausančių patalpų naudingojo ploto ir gyvenamojo namo naudingojo ploto santykiui. Darytina išvada, kad, pagal Taisyklių A.VIII dalyje įtvirtintas civilinės atsakomybės draudimo sąlygas, dėl draudėjo valdomo nuotekų vamzdžio eksploatavimo kito asmens turtui padaryta žala, nustatčius visas Taisyklių A.VIII dalies 2.1 papunkčio sąlygas, pripažintina draudžiamuoju įvykiu.

Pagal CK 6.246 straipsnio 1 dalį, civilinė atsakomybė atsiranda neįvykdžius įstatymuose ar sutartyje nustatytos pareigos (neteisėtas neveikimas) arba atlikus veiksmus, kuriuos įstatymai ar sutartis draudžia atlikti (neteisėtas veikimas), arba pažeidus bendro pobūdžio pareigą elgtis atidžiai ir rūpestingai. Lietuvos Aukščiausiasis Teismas 2014 m. balandžio 16 d. nutartyje, priimtoje civilinėje byloje Nr. 3K-3-204/2014, konstatavo, kad kasacinio teismo praktikoje, sprendžiant civilinės atsakomybės klausimą turto sugadinimo atveju (kai įtariama, kad butas užpilamas iš viršuje esančių patalpų), yra išaiškinta, kad yra būtina nustatyti tris civilinės atsakomybės sąlygas: žalą, viršuje esančių patalpų savininko neteisėtus veiksmus ir priežastinį ryšį tarp neteisėtų veiksmų ir padarytos žalos. Asmens neteisėti veiksmai tokiu atveju turi būti suprantami kaip viršuje esančių patalpų savininko nesugebėjimas naudotis savo turtu taip, kad nebūtų daroma žalos kitiems asmenims. Viršuje esančių patalpų savininko veiksmai yra neteisėti, jei nustatomas pavojingas, gadinantis turtą poveikis iš jo valdomo buto, o ne iš kitų šaltinių. Dėl kokios priežasties užpylimo atveju teka vanduo iš viršuje esančių patalpų, įrodinėti neprivaloma. Privaloma įrodyti tik tą aplinkybę, kad buto užpylimo židinytis yra viršuje esantis butas, o ne kiti šaltiniai (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2008 m. gegužės 29 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-3-299/2008).

Draudėjo 2017 m. gruodžio 16 d. draudikui adresuotame rašte nurodyta, kad nuotekos į pareiškėjos virtuvę prasiskverbė pro draudėjo virtuvėje esančio vertikalaus nuotekų vamzdžio nesandarią jungtį, šios draudėjo nurodytos aplinkybės kitais Lietuvos bankui pateiktais įrodymais nebuvo nuneigtos. Draudėjas 2017 m. vasario 21 d. pateiktame atsakyme į pareiškėjos pretenziją tik ginčijo aplinkybes dėl subjekto, atsakingo už žalą, padarytą dėl daugiabučio namo bendros inžinerinės įrangos gedimo, nustatymo, nurodydamas, kad Apžiūros akte „minimas sudrėkęs vertikalus nuotekų vamzdis yra daugiabučio bendro naudojimo santechninė konstrukcija, prižiūrima ir esant reikalui tvarkoma daugiabutį administruojančio organo numatyta tvarka, minimas vertikalusis nuotekų vamzdis nėra mūsų asmenimis turtas.“

Kaip minėta, remiantis teisiniu reglamentavimu ir kasacinio teismo formuojama teismų praktika, namo bendrųjų inžinerinių konstrukcijų ir kitų bendrojo naudojimo objektų savininkai yra butų savininkai. CK 4.83 straipsnio 3 dalis ir DNSBĮ 21 straipsnio 3 dalies 1 ir 2 punktai įtvirtina butų savininkų pareigą tinkamai prižiūrėti, remontuoti ar kitaip tvarkyti bendrojo naudojimo objektus. Be to, Lietuvos Aukščiausiasis Teismas, formuodamas teismų praktiką, susijusią su daugiabučių gyvenamųjų namų butų ir kitų patalpų savininkų teisių į namo bendrojo naudojimo objektus įgyvendinimu, yra konstatavęs, kad atsakomybės subjektu pagal daugiabučio namo butų ir kitų patalpų savininkų, kaip bendraturčių, tarpusavio prievolės atlyginti žalą, atsiradusią jiems įgyvendinant namo bendrojo naudojimo objektų valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisę, gali būti tik bendraturčiai, bet ne bendrija (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2018 m. liepos 27 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. e3K-3-292-403/2018; 2013 m. kovo 14 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-3-152/2013).

Lietuvos bankui nebuvo pateikta jokių įrodymų, suteikiančių pagrindą konstatuoti, kad virtuvės vertikalus nuotekų vamzdis, už kurį atsakingas draudėjas, iki 2017 m. sausio 31 d. įvykio buvo tinkamai prižiūrimas ir kad iki įvykio nebuvo nustatyta jokių vamzdžio jungties

nesandarumų, nors pareiškėja „Aprašyme-skunde“ teigė, kad dar iki 2017 m. sausio 31 d. įvykio iš tos pačios vietos pareiškėjos butas buvo užpiltas du kartus. Kadangi šios pareiškėjos nurodytos aplinkybės nebuvo paneigtos nei draudėjo, nei kitų asmenų (pvz., ūkvedės, Bendrijos pirmininkės) raštuose pateiktais paaiškinimais, negalima daryti vienareikšmiškos išvados, kad draudėjas tinkamai vykdė CK 4.83 straipsnio 3 dalyje ir DNSBĮ 21 straipsnio 3 dalies 1 ir 2 punktuose nustatytas pareigas. Be to, pažymėtina, kad teismų formuojamoje praktikoje, sprendžiant klausimą dėl viršuje esančio buto savininko veiksmų teisėtumo, kai žala žemiau esantiems butams padaroma dėl buto savininkui bendrąja daline nuosavybe priklausančių bendrojo naudojimo inžinerinių sistemų defektų, vadovaujamosi kasacinio teismo išaiškinimais, kad viršuje esančio buto savininko veiksmai yra neteisėti, jei nustatomas pavojingas, gadinantis turtą poveikis iš jo valdomo buto, o ne iš kitų šaltinių (Klaipėdos apylinkės teismo 2018 m. rugsėjo 26 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. e2-7867-901/2018; Kauno miesto apylinkės teismo 2016 m. birželio 28 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. e2-417-199/2017; nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 2-891-151/2012).

Remiantis teismų praktika, draudėjo neteisėtais veiksmais pripažintinas bendrojo naudojimo objekto netinkamas valdymas (turto techninės būklės nepalaikymas tokiu būdu, kad nebūtų daroma žala kitiems asmenims), t. y. netinkamas įrengtų sistemų ar įrenginių eksploatavimas. Nagrinėjamu atveju žalos pareiškėjos turtui padarymo faktą pagrindžia ūkvedės ir draudiko eksperto surašytų apžiūros aktų duomenys bei pareiškėjos pateiktose nuotraukose užfiksuoti pareiškėjos virtuvės sugadinimai. Remiantis 2017 m. gruodžio 12 d. pareiškėjos draudikui pateiktos pretenzijos duomenimis, piniginę žalą išraišką – nuostolius (CK 6.249 straipsnio 1 dalis) pareiškėja grindžia statybos veiklą vykdančios įmonės UAB „Termola“ sudaryta 2017 m. sausio 31 d. įvykio metu padarytų sugadinimų remonto sąmata. Kadangi Lietuvos bankui nebuvo pateikta jokių įrodymų, kurie pagrįstų, kad žala pareiškėjos turtui buvo padaryta ne dėl to, kad draudėjas netinkamai prižiūrėjo turtą, t. y. netinkamai eksploatavo valdomą nuotekų vamzdį, darytina išvada, kad draudėjo civilinės atsakomybės sąlygos nebuvo paneigtos. Kadangi Lietuvos bankui pateikti įrodymai patvirtina, kad pareiškėjos pretenzija dėl padarytos žalos atlyginimo draudėjui buvo pateikta tebegaliojant sutarčiai ir draudikui objektyviais įrodymais nepaneigė kitų Taisyklių A.VIII 2.1 papunktyje įtvirtintų draudžiamąjo įvykio sąlygų buvimo, darytina išvada, kad 2017 m. sausio 31 d. įvykis yra pripažintinas draudžiamuoju ir draudikui kyla pareiga pareiškėjai išmokėti šio įvykio metu padarytą žalą atlyginančią draudimo išmoką.

1.3. Dėl draudimo išmokos, atlyginančios per 2017 m. sausio 31 d. įvykį pareiškėjos turtui padarytą žalą, dydžio

Pareiškėja 2017 m. gruodžio 12 d. draudikui nurodė, kad dėl 2017 m. sausio 31 d. įvykio buvo padaryti virtuvės „lubų ir tapetų tarp apdailos sieninių plytelių“ sugadinimai. Pareiškėja pabrėžė, kad 2017 m. lapkričio 9 d. draudiko ekspertas buvo informuotas, jog pareiškėja buvo „pasikvietusi tokiems po užpylimų įvykių atstatomiesiems darbams su medžiagomis atlikti UAB „Termola“ atstovą, kuris apmatavo ir apskaičiavęs lokalinę sąmatą.“ Minėta sąmata draudikui buvo nusiųsta elektroniniu paštu. Pareiškėja teigė, kad UAB „Termola“ parengtoje 2017 m. sausio 31 d. įvykio defektų remonto sąmatoje nurodyta 195,48 Eur be PVM (ir 236,33 Eur su PVM) remonto kaina.

Nuostolio nustatymo ir draudimo išmokos mokėjimo civilinės atsakomybės draudimo atveju sąlygos nustatytos Taisyklių A.VIII dalies 5 punkte: draudimo išmoka apskaičiuojama pagal realią žalą, atsižvelgiant į žalą atlyginimą reguliuojančias teisės normas ir teismų praktiką. Jei žala padaroma pastatui, atsitikus draudžiamajam įvykiui, atlyginama gali būti atkūrimo arba likutine verte, atsižvelgiant į pastato vertės nustatymo principus, aprašytus Taisyklių A.VI dalies 1 punkte (Taisyklių A.VIII dalies 5.2 papunktis). Remiantis Taisyklių A.VI dalies 1.1.2 ir 2.1 papunkčių nuostatomis, pastato vertė yra atkuriamoji, jei jo nusidėvėjimas nėra didesnis kaip 50 procentų. Kai pastato nusidėvėjimas viršija 50 procentų, pastatas draudžiamas

likutine verte.

Nagrinėjamu atveju Lietuvos bankui nebuvo pateikta jokių įrodymų, kurie galėtų pagrįsti, kad dėl 2017 m. sausio 31 d. įvykio sugadinto turto atkūrimo išlaidos turėtų būti skaičiuojamos pagal likutine verte apdraustų pastatų nuostolio nustatymo sąlygas. Atsižvelgiant į tai, darytina išvada, kad pareiškėjai dėl 2017 m. sausio 31 d. įvykio padaryta žala turi būti apskaičiuota pagal atkuriamosios vertės, kuri Taisyklių A.VI dalies 1.1.1 papunktyje apibrėžiama kaip analogiško, tokios pat paskirties, konstrukcijos, panaudojus tokias pat medžiagas ir įrangą, būdinga tai vietai naujo pastato atkūrimo (statybinė) vertė, sąlygas.

Pažymėtina, kad draudikas neginčijo gavęs UAB „Termola“ sudarytą remonto sąmatą, todėl darytina išvada, kad nurodytas žalos dydį pagrindžiantis dokumentas draudikui buvo pateiktas. Lietuvos bankui pateiktuose dokumentuose nebuvo nurodyta jokių aplinkybių, kurių pagrindu būtų galima konstatuoti, kad UAB „Termola“ dėl 2017 m. sausio 31 d. įvykio padarytą žalą apskaičiavo ne pagal Taisyklėse nustatytas atkuriamosios vertės nustatymo sąlygas. Atsižvelgiant į tai, darytina išvada, kad UAB „Termola“ apskaičiuotos remonto išlaidos atitinka Taisyklių A.VIII dalies 5.2 papunkčio nuostatas, todėl dėl per 2017 m. sausio 31 d. įvykį padarytų defektų remonto išlaidos turi būti apskaičiuojamos pagal UAB „Termola“ sudarytą remonto sąmatą.

Vertinant, ar draudikui kyla pareiga pareiškėjai išmokėti draudimo išmoką, atlyginančią ne tik UAB „Termola“ nustatytas defektų šalinimo, bet ir PVM išlaidas, pažymėtina, kad Taisyklių A.VIII dalies 5.2 papunktyje nustatyta, kad, apskaičiuojant draudimo išmoką, turi būti vadovaujama teismų praktika. Remiantis teismų formuojama praktika, teismai, sprendami klausimą dėl PVM išlaidų įskaičiavimo į draudiko mokamą draudimo išmoką, apskaičiuotą pagal turto atkūrimo vertės nustatymo principus, vadovaujasi kasacinio teismo pateiktais išaiškinimais, jog ta aplinkybe, kad draudėjas dar neatliko sugadinto pastato atkūrimo (remonto) darbų, nėra pagrindas mažinti mokėtinos draudimo išmokos PVM suma. Apskaičiuojant atkuriamąją turto vertę, įskaičiuojamos visos sumos, kurias paprastai reikia išleisti, norint atkurti sugadintą turtą iki tokios būklės, kokios jis buvo iki draudžiamąjo įvykio. Remiantis formuojama teismų praktika, kiekvienu atveju turi būti įvertinta, ar draudimo sutartyje draudimo išmokos dydžio nustatymas ir išmokos mokėjimas nėra siejamas tik su faktiškai atliktais apdrausto turto atkūrimo darbais (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2014 m. lapkričio 28 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-3-526/2014; 2009 m. kovo 16 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-3-12/2009; Lietuvos apeliacinio teismo 2016 m. kovo 16 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. Nr. 2A-115-516/2016; Vilniaus apygardos teismo 2014 m. kovo 26 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 2A-676-565/2014).

Taisyklių A.VIII dalies 5 punkte nėra nustatytų sąlygų, kad apskaičiuotini nuostoliai ir mokėtina išmoka sietini tik su nukentėjusio asmens turto atkūrimo darbais, todėl, pagal Draudimo sutarties sąlygas, PVM išlaidų ir kitų mokesčių suma gali būti įskaičiuojama į draudimo išmoką, mokamą iki atliekant turto remontą. Be to, Lietuvos banko vertinimu, tais atvejais, kai, įvykus draudžiamajam įvykiui, draudikui yra pateikiami įrodymai, kad draudėjas ketina remontuoti sunaikintą ar sugadintą statinį ir dėl to bus patiriamos PVM ir kitų mokesčių išlaidos, draudikas turėtų išmokėti išmoką, apimančią ir šių mokesčių išlaidas, dar iki šių nuostolių faktiško pasireiškimo.

Pareiškėjos draudikui 2017 m. gruodžio 12 d. raštu pateiktoje pretenzijoje nurodytos aplinkybės patvirtina, kad pareiškėja statybos veiklą vykdančią įmonę kvietė dėl ketinamo atlikti remonto. Pareiškėja draudikui pateiktuose paaiškinimuose pabrėžė, kad UAB „Termola“ remonto sąmata buvo sudaryta dėl buto defektų remonto. Lietuvos bankui nebuvo pateikta jokių faktinių duomenų, leidžiančių suabejoti pareiškėjos 2017 m. gruodžio 12 d. rašte išreikštu ketinimu remontuoti dėl 2017 m. sausio 31 d. įvykio sugadintą turtą. Atsižvelgiant į tai, darytina išvada, kad į draudimo išmoką, atlyginančią UAB „Termola“ nustatytas per 2017 m. sausio 31 d. įvykį padarytų defektų remonto išlaidas, turi būti įskaičiuotos PVM išlaidos, taigi pareiškėjai dėl 2017 m. sausio 31 d. įvykio turi būti išmokėta 236,33 Eur draudimo išmoka, apskaičiuota pagal

UAB „Termola“ nustatytas remonto išlaidas su PVM.

2. Dėl 2017 m. lapkričio 5 d. įvykio

Lietuvos bankui pateikti įrodymai patvirtina, kad draudėjas 2017 m. lapkričio 6 d. draudiką informavo, jog 2017 m. lapkričio 5 d. „skalbimo mašinos šlanga iššoko iš vonios ir buvo užlieta kaimynė“. Draudikas 2017 m. lapkričio 5 d. įvykį pripažino draudžiamuoju ir dėl šio įvykio pareiškėjai 2017 m. lapkričio 17 d. išmokėjo 504,47 Eur draudimo išmoką.

Pareiškėja 2017 m. gruodžio 12 d. draudikui nurodė, kad dar iki 2017 m. lapkričio 9 d. draudiko eksperto atliktos 2017 m. lapkričio 5 d. įvykio metu padarytų sugadinimų apžiūros UAB „Termola“ buvo apžiūrėjusi 2017 m. lapkričio 5 d. įvykio padarinius. Pareiškėja nurodė, kad UAB „Termola“ draudikui elektroniniu paštu pateikė sudarytą 2017 m. lapkričio 5 d. įvykio sugadinimų remonto sąmatą, joje nurodyta 1 072,98 Eur remonto kaina be PVM ir 1 298,3 Eur kaina su PVM (pareiškėjos teigimu, UAB „Termola“ sudaryta 2017 m. lapkričio 5 d. įvykių metu padarytų sugadinimų remonto išlaidų sąmata buvo pateikta kartu su apskaičiuota 2017 m. sausio 31 d. įvykio metu padarytų defektų remonto kaina).

Lietuvos bankui pateiktų pareiškėjos draudikui adresuotų pretenzijų dėl 2017 m. lapkričio 5 d. įvykio bei kartu su kreipimusi dėl vartojimo ginčo nagrinėjimo pateikto 2018 m. gegužės 8 d. skundo Valstybinei energetikos inspekcijai prie Energetikos ministerijos (toliau – Inspekcija) dėl, pareiškėjos teigimu, draudėjo vykdomų remonto darbų duomenys patvirtina, kad pareiškėja nesutinka su draudiko dėl 2017 m. lapkričio 5 d. įvykio išmokėtos draudimo išmokos dydžiu.

Vertinant ginčo šalių įrodymus, kuriais jos grindžia dėl 2017 m. lapkričio 5 d. įvykio padarytą žalą ir ją atlyginančios draudimo išmokos dydį, pažymėtina tai, kad, kaip minėta, pareiškėja remiasi UAB „Termola“ sudaryta remonto darbų sąmata, o draudikas vadovaujasi naudojantis remonto sąmatų sudarymo programa „Sistela“ apskaičiuotu nuostoliu. Kaip minėta, draudikas neginčijo pareiškėjos argumento, kad jam buvo pateikta UAB „Termola“ sudaryta remonto darbų sąmata. Draudikas taip nepaaiškino, kodėl šia sąmata nebuvo vadovautasi, siekiant nustatyti remonto kainą. Draudikas nepateikė jokių įrodymų, kad UAB „Termola“ sudarytoje remonto darbų sąmatoje nurodytas didesnis, nei buvo padaryti nuostoliai, sugadinimų mastas ir kad buvo nurodytos didesnės, nei rinkoje taikomos vidutinės, remonto darbų ir statybinių medžiagų kainos (nepateikė jokių įrodymų, kurie patvirtintų, kad kitos statybos darbus atliekančios įmonės taiko mažesnius remonto įkainius ir kt.). Draudikas taip pat nepateikė jokių įrodymų, kad, sudarydama remonto sąmatą, UAB „Termola“ nesivadovavo Taisyklėse nurodytomis nuostolio civilinės atsakomybės draudimo atveju nustatymo sąlygomis (Taisyklių A.VIII dalies 5.2 papunkčio nuostatomis). Atsižvelgiant į tai, darytina išvada, kad pareiškėjos nurodyto įrodymo – UAB „Termola“ sudarytos remonto darbų sąmatos – duomenys nebuvo nuginčyti, todėl nėra pagrindo teigti, kad UAB „Termola“ remonto sąmatos duomenys nepagrindžia pareiškėjos turto atkūrimo išlaidų dydžio ir kad sąmata buvo sudaryta, nesilaikant Draudimo sutarties sąlygų.

Remiantis draudiko 2018 m. sausio 17 d. pareiškėjai adresuotu raštu, nustatyta, kad draudikas, apskaičiuodamas 504,47 Eur draudimo išmoką, rėmėsi Taisyklių B.IV dalies 3.3 papunkčiu: jei draudėjas nesutinka atstatyti (nors tai įmanoma) ir (arba) neįrodo, kad bus atstatyti sunaikinti, sugadinti pastatai, pastatų elementai (įrenginiai), kai pastatai apdrausti atkūrimo verte, draudimo išmoka apskaičiuojama, atsižvelgiant į pastato nusidėvėjimą (likutinę vertę). Draudikas pabrėžė, kad, pagal Taisyklių nuostatas, sutikimas atkurti turtą į buvusią padėtį išreiškiamas pateikiant „atstatymą pagrindžiančias PVM sąskaitas faktūras, darbų priėmimo pridavimo aktus ir kitą dokumentaciją“.

Visų pirma, svarbu pažymėti, kad, kaip minėta, pareiškėjos 2017 m. gruodžio 12 d. pretenzijos draudikui duomenys patvirtina, kad ji draudikui nurodė aplinkybes dėl UAB „Termola“ remonto sąmatos sudarymo, siekiant pašalinti buto defektus (2017 m. sausio 31 d. ir 2017 m. lapkričio 5 d. įvykių metu padarytus sugadinimus). Draudikas nenuginčijo UAB „Termola“ remonto sąmatos pateikimo aplinkybių ir nenurodė, kad 2018 m. sausio 17 d. rašte

įtvirtinti duomenys apie „kitos dokumentacijos“ pateikimą neapima remonto sąmatos pateikimo (pažymėtina, kad Taisyklių B.IV dalies 3.1 papunktyje įtvirtintame draudikui pateiktinų dokumentų sąrašė yra nurodyta atstatymo / remonto darbų sąmata). Atsižvelgiant į tai, darytina išvada, kad pareiškėja draudiką informavo ketinanti atkurti per 2017 m. lapkričio 5 d. įvykį sugadintą turtą ir pateikė dokumentus, patvirtinančius pareiškėjos ketinimą remontuoti sugadintą turtą. Darytina išvada, kad draudikas nepagrįstai dėl 2017 m. lapkričio 5 d. įvykio padarytą nuostolį apskaičiavo pagal likutinės vertės nustatymo sąlygas.

Tai, kad draudikas neteisingai apskaičiavo nuostolius, pagrindžia aplinkybė, kad draudikas pritaikė ne Taisyklėse įtvirtintas nuostolio nustatymo civilinės atsakomybės draudimo atveju sąlygas, o vadovavosi nuostatomis dėl nuostolio draudėjo (o ne nukentėjusio trečiojo asmens) turto sugadinimo atveju nustatymo (vadovavosi ne Taisyklių A.VIII dalies 5 punkto, o Taisyklių B.IV dalies 3 punkto sąlygomis). Kadangi draudiko taikytas nuostolio apskaičiavimo būdas prieštarauja Draudimo sutarties šalių nustatytoms civilinės atsakomybės draudimo sąlygoms ir suteikia pagrindą konstatuoti, kad į draudiko apskaičiuotus nuostolius nebuvo įtrauktos visos pareiškėjos turtui atkurti būtinos remonto išlaidos, darytina išvada, kad draudiko pareiškėjai išmokėta 504,47 Eur draudimo išmoka yra nepakankama. Kadangi pareiškėja remiasi draudiko atliktam teoriniam nuostolio apskaičiavimo būdai prieštaraujančia remonto įmonės sudaryta remonto darbų sąmata, patvirtinančia, už kokią sumą pareiškėjos turtas galėtų būti atkurtas į iki 2017 m. lapkričio 5 d. įvykio buvusią padėtį, o draudikas nepateikė jokių UAB „Termola“ remonto sąmatą nuginčijančių įrodymų, todėl, nustatant per 2017 m. lapkričio 5 d. įvykį padarytos žalos dydį, turi būti vadovaujama UAB „Termola“ sudaryta remonto sąmata. Atsižvelgiant į pareiškėjos 2017 m. gruodžio 12 d. raštu išreikštą ketinimą suremontuoti 2017 m. lapkričio 5 d. įvykio metu padarytus sugadinimus ir vadovaujantis Taisyklių A.VIII dalies 5 punktu, draudimo išmoka turi būti apskaičiuota pagal UAB „Termola“ sudarytą sąmatą, kurioje nurodyta, kad remonto kaina –1 298,3 Eur su PVM. Kadangi Lietuvos bankui pateikti įrodymai patvirtina, kad draudikas pareiškėjai dėl 2017 m. lapkričio 5 d. įvykio yra išmokėjęs 504,47 Eur draudimo išmoka, papildomai mokėtina draudimo išmoka yra 793,80 Eur.

3. Dėl 2017 m. gruodžio 14 d. įvykio

Vertinant ginčo šalių nurodytas 2017 m. gruodžio 14 d. įvykio aplinkybes, pažymėtina, kad pareiškėja draudikui adresuotame 2017 m. gruodžio 20 d. rašte nurodė, kad 2017 m. gruodžio 13 d. draudėjo buto virtuvėje „buvo vykdomas remontas su metalo pjovimo ir bloko gręžimo darbais“. Pareiškėja teigė 2017 m. gruodžio 14 d. ryte pamačiusi „užpylimo žymes virtuvėje ant lubų“. Pareiškėja nurodė apie 2017 m. gruodžio 14 d. įvykį pranešusi draudėjo buto bendrasavininkei, kuri „iš karto pradėjo aiškinti apie bendro naudojimo nuotekų vamzdį“.

Lietuvos bankui pateikti įrodymai patvirtina, kad pareiškėja nesutiko su draudėjo buto bendrasavininkės nurodyta galima 2017 m. gruodžio 14 d. žalos atsiradimo priežastimi. Pareiškėjos 2018 m. gegužės 8 d. Inspekcijai adresuoto skundo duomenimis, 2017 m. gruodžio 14 d. „užpylimas buvo įvykdytas piktybiškai ir savavališkai elgiantis su šildymui skirtu vamzdynu. Prieš užpylimą buvo vykdomi metalo pjovimo bei bloko gręžimo darbai.“ Pareiškėjos teigimu, draudėjo bute „galimai įtaisytas šildymas nuo gyvatuko po grindimis, kuris jau antri metai montuojamas, įrenginėjamas“.

Pareiškėjos skundo pagrindu Inspekcijos įgalioti asmenys atliko patikrinimą, jų surašytame 2018 m. gegužės 22 d. Faktinių aplinkybių patikrinimo akte (toliau – Aktas) nurodyta, kad draudėjo bute „visi vamzdynai matomi, apžiūrėti ir atvamzdžių grindiniam šildymui nerasta“. 2017–2018 metais šildymo sezono metu šildymo ir karšto vandens sistemų prižiūrėtojas namo šildymo sistemos nedrenavo ir neremontavo, taip pat nevykdė remonto darbų ir bute Nr. 47 (draudėjo bute). Remiantis Akto duomenimis, darytina išvada, kad pareiškėjos draudikui nurodytos aplinkybės apie draudėjo bute atliekamo remonto sąlygotą 2017 m. gruodžio 14 d. žalos atsiradimą yra nepagrįstos.

Draudiko teigimu, pareiškėjos nurodytos žalos atsiradimo priežastimi yra tęstinio

pobūdžio drėgmės poveikis pareiškėjos turtui. Draudikas pabrėžė, kad per eksperto 2017 m. gruodžio 15 d. atliktą pareiškėjo virtuvės apžiūrą buvo nustatyta, kad „paviršiai sausi ir ant jų fiksuojami ilgalaikės drėgmės padariniai – pelėsis“. Svarbu pažymėti, kad pareiškėja su draudiko eksperto po 2017 m. gruodžio 15 d. atliktos apžiūros padarytomis išvadamis nesutiko ir 2017 m. gruodžio 20 d. raštu draudiko paprašė atlikti pakartotinę 2017 m. gruodžio 14 d. įvykio padarinių apžiūrą. Po papildomos apžiūros papildytame apžiūros akte nurodyti šie virtuvės sugadinimai: „matomos dėmės, pajuodavimai. Matoma dėmė, glaisto įtrūkimas, galimai atsiradę po ankstesnio aplijimo.“ Pareiškėja akte nurodė: „nesutinku, kad esanti siena dvi dienas po įvykio įvardinta „pajuodavimu“. Ji yra nevarvanti, bet šlapia.“

Vertinant draudiko eksperto nustatytas sienų „pajuodavimų“ priežastis, pažymėtina, kad Lietuvos bankui pareiškėjos pateiktos nuotraukos patvirtina šiuos draudiko eksperto nustatytus duomenis (nuotraukose yra užfiksuoti „pajuodavimai“ pareiškėjos buto virtuvėje). Be to, pareiškėjos pateiktos nuotraukos pagrindžia, jog po 2017 m. gruodžio 14 d. įvykio užfiksuotos virtuvės dėmės (jų pobūdis) yra panašios į po 2017 m. gruodžio 31 d. įvykusios nuotekų vamzdžio avarijos išryškėjusias pareiškėjos virtuvės užpylimo nuotekomis dėmes (po 2017 m. gruodžio 31 d. įvykio užfiksuotus patamsėjimus). Atsižvelgiant į tai ir į pareiškėjos 2017 m. gruodžio 20 d. raštu draudikui pateiktoje pretenzijoje nurodytas aplinkybes apie draudėjo buto bendrasavininkės nurodytus duomenis, kad 2017 m. gruodžio 14 d. įvykio priežastis galėjo būti nuotekų vamzdžio avarija, darytina išvada, kad draudikas privalėjo kreiptis į Bendriją, siekdamas patikrinti informaciją, kad draudėjo buto virtuvės vertikalaus nuotekų vamzdžio jungtis yra nesandari, ir įvertinti, ar tai galėjo lemti įvykį.

Remiantis 2017 m. gruodžio 16 d. draudėjo raštu draudikui pateiktais paaiškinimais, galima teigti, kad iki 2017 m. gruodžio 14 d. įvykio Bendrijos santechniko užfiksuotas draudėjo virtuvės vertikalaus nuotekų vamzdžio jungties nesandarumas nebuvo suremontuotas. Draudėjas minėtame rašte draudikui nurodė, kad jungtį „santechnikas rekomendavo keisti, mes sutinkame, bet reikalingas priėjimas prie vamzdžio iš kaimynės buto, jos bute jis (kaip ir pas mus) paslėptas po plytelėmis. Kaimynė atsisako keisti vamzdį, kiek žinau, raštiško atsisakymo gražiuoju iš jos komendantai gaut nepavyko, šį kartą siųs registruotu laišku.“

CK 4.83 straipsnio 5 dalyje nustatyta, kad buto ir kitų patalpų savininkas (naudotojas) privalo leisti įgaliotiems asmenims remontuoti ar kitaip tvarkyti jo bute ir kitose patalpose esančią bendrojo naudojimo mechaninę, elektros, techninę ir kitokią įrangą. Pažymėtina, kad draudėjo 2017 m. gruodžio 16 d. raštu nurodytų aplinkybių apie pareiškėjos atsisakymą leisti Bendrijos santechnikui atlikti namo bendrojo inžinerinės įrangos gedimo remontą tyrimas yra reikšmingas, siekiant priimti sprendimą dėl draudėjo civilinės atsakomybės sąlygų taikymo ir draudimo išmokos dėl 2017 m. gruodžio 14 d. įvykio mokėjimo. Lietuvos bankui pateikti įrodymai negali pagrįsti, kad draudikas būtų tyres nurodytas aplinkybes.

Pareiškėja Bendrijos pirmininkei pateiktame „Atsiliepime į atsakymą 2017 m. kovo 7 d.“ nurodė: „Mano bute priėjimas prie vamzdžių paliktas yra.“ Kadangi draudikas nesurinko ir Lietuvos bankui nepateikė objektyvių įrodymų, galinčių patvirtinti, kad pareiškėja pažeidė CK 4.83 straipsnio 5 dalį, todėl vien tik 2017 m. gruodžio 16 d. draudėjo paaiškinimuose, kurie prieštarauja pareiškėjos „Atsiliepime į atsakymą 2017 m. kovo 7 d.“ įtvirtintiems duomenimis, nurodytų aplinkybių pagrindu negalima daryti išvados, kad pareiškėja pažeidė CK 4.83 straipsnio 5 dalį. Taigi teiginys, kad pareiškėja, kaip bendrojo naudojimo objektų savininkė, netinkamai vykdė įstatyme nustatytas pareigas, yra neįrodytas.

Vertinant draudiko eksperto po 2017 m. gruodžio 14 d. įvykio atliktos apžiūros padarytos išvados, kad įvykis atitinka Taisyklių A.VIII dalies 2.2.4 papunkčio sąlygą (žalos dėl tęstinio drėgmės poveikio atsiradimą), pagrįstumą, pažymėtina, kad turto sugadinimų apžiūrą atlikusio draudiko eksperto 2017 m. gruodžio 15 d. raštiškuose paaiškinimuose nurodyta: „Virtuvės pelėsių nepanašūs į aplijimą. Tik keista dislokacija, kaip kondensato susikaupimo reiškinių, – ne kraštuose ar kampuose, o per vidurį lubų.“ Iš draudiko eksperto paaiškinimų matyti, kad pats 2017 m. gruodžio 15 d. pareiškėjos virtuvės apžiūrą atlikęs ir apžiūros aktą surašęs draudiko

ekspertas išreiškė abejonę, ar minėtame apžiūros akte nurodytos „fiksotos įsisenėjusios dėmės ant virtuvės lubų (pelėsis)“ pagal jų pobūdį galėjo susidaryti dėl tęstinio drėgmės poveikio (pvz., netinkamos ventiliacijos).

Lietuvos bankui pateikti įrodymai patvirtina, kad iki 2017 m. gruodžio 14 d. įvykio nebuvo pašalintos per 2017 m. sausio 31 d. įvykį į pareiškėjos virtuvę prasiskverbusių nuotekų pasekmės. Atsižvelgiant į tai ir įvertinus draudiko eksperto 2017 m. gruodžio 15 d. rašte nurodytas aplinkybes, kad per apžiūrą užfiksuotos pelėsio žymės virtuvės lubose negali būti vienareikšmiškai siejamos tik su susidariusiu kondensatu, darytina išvada, kad Lietuvos bankui pateikti įrodymai negali patvirtinti, kad 2017 m. gruodžio 15 d. Turto sunaikinimo, sugadinimo akte nurodytos „fiksotos įsisenėjusios dėmės ant virtuvės lubų (pelėsis)“ negali būti siejamos su 2017 m. sausio 31 d. įvykio metu padaryta žala (nepašalintais 2017 m. sausio 31 d. įvykio padariniais). Svarbu pažymėti, kad abejonės, ar 2017 m. gruodžio 15 d. Turto sunaikinimo, sugadinimo akte nebuvo pažymėti duomenys, susiję su 2017 m. sausio 31 d. įvykio padariniais, sustiprina po pareiškėjos 2017 m. gruodžio 20 d. pretenzijos draudiko eksperto atliktos pakartotinės apžiūros papildytame apžiūros akte įtvirtinti duomenys, kad, be per 2017 m. gruodžio 14 d. įvykį pareiškėjos virtuvei padarytos žalos („matomų dėmių, pajuodavimų“), virtuvės lubose buvo užfiksuota „dėmė, glaisto įtrūkimai, galimai atsiradę po ankstesnio aplijimo“. Atkreiptinas dėmesys, kad vien tik draudiko eksperto 2017 m. gruodžio 15 d. apžiūros pagrindu draudiko priimtas sprendimas dėl 2017 m. gruodžio 14 d. įvykio nemokėti draudimo išmokos, neįvertinus kitų duomenų apie padarytus papildomus virtuvės sugadinimus („pajuodavimus, dėmes“), nesurinkus visų draudikui prieinamų duomenų ir neištyrus įvykio priežasčių, nelaikytinas pagrįstu.

Šiame kontekste pažymėtina, kad draudikas, 2017 m. gruodžio 18 d. raštu informuodamas pareiškėją apie atsisakymo dėl 2017 m. gruodžio 14 d. įvykio išmokėti draudimo išmoką priežastis, taip pat rėmėsi aplinkybėmis, kad draudėjo bute jokių 2017 m. gruodžio 14 d. įvykio požymių nebuvo užfiksuota. Draudėjo draudikui adresuotame 2018 m. vasario 6 d. rašte teigiama, kad draudėjas draudikui pateikia „zip failą, kuriame yra 2 video, jų data matosi failų pavadinime, tai 2 kartai, kai iš tiesų matėsi patamsėję kampai palei lauko sienas, tačiau pasikartosiu – jokių vandens išsiliejimų pas mus nebuvo.“ Draudėjo 2018 m. vasario 6 d. raštą vertinant kartu su 2017 m. gruodžio 16 d. rašte nurodytomis aplinkybėmis (jei per draudėjo bute esančią nesandarią nuotekų vamzdžio jungtį pradėtų bėgti nuotekos, „jū mes nepastebėtumėm, nes viskas bėgtų po mūsų plytelėmis“), darytina išvada, kad draudėjo du kartus pareiškėjos bute užfiksuota žala („matomi patamsėjimai“) galėjo būti susijusi su nuotekų prasiskverbimu per nesandarią vamzdžio jungtį, nepaisant to, kad draudėjo bute akivaizdžių avarijos požymių nebuvo matyti. Darytina išvada, kad vien tik draudiko 2017 m. gruodžio 18 d. rašte nurodyta informacija, kad draudėjo bute nebuvo nustatyta 2017 m. gruodžio 14 d. avarijos požymių, negali vienareikšmiškai pagrįsti, kad įvykis yra nedraudžiamasis.

Draudėjo 2018 m. vasario 6 d. raštas patvirtina, kad draudikui buvo pateikta filmuota vaizdo medžiaga apie konkrečius įvykius, po kurių buvo užfiksuotos tamsios dėmės pareiškėjos bute, tačiau draudikas Lietuvos bankui nepateikė jokių paaiškinimų ir įrodymų, kurių pareiškėjos nurodytų įvykių atvejais buvo užfiksuota draudėjo nurodyta pareiškėjos turto žala, taip pat nepateikė faktinių duomenų, ar vieno iš įvykių padarinių filmuotoje vaizdo medžiagoje nebuvo užfiksuotos tos pačios tamsios pareiškėjos buto dėmės, kurios buvo nustatytos draudiko ekspertui apžiūrint butą po 2017 m. gruodžio 14 d. įvykio. Atsižvelgiant į tai, darytina išvada, kad draudikas įrodymais nepagrindė aplinkybių, kad draudiko eksperto papildomos apžiūros metu užfiksuoti 2017 m. gruodžio 14 d. įvykio padariniai (virtuvės „dėmės, pajuodavimai“) yra susiję su ilgalaikiu drėgmės poveikiu virtuvei ir kad jie negalėjo atsirasti dėl per nesandarią nuotekų vamzdžio jungtį prasiskverbusių nuotekų. Kadangi draudikas nepateikė objektyvių įrodymų, pagrindžiančių, kad pareiškėja dėl CK 4.83 straipsnio 5 dalyje įtvirtintų pareigų nevykdymo galėjo prisidėti prie žalos 2017 m. gruodžio 14 d. įvykio metu atsiradimo, darytina išvada, kad draudikui kyla pareiga 2017 m. gruodžio 14 d. įvykį pripažinti draudžiamuoju, ir, vadovaujantis

Taisyklių A.VIII 5 dalies nuostatomis, nustatyti dėl 2017 m. gruodžio 14 d. įvykio pareiškėjos turtui padarytą žalą bei išmokėti šią žalą atlyginančią draudimo išmoką.

4. Dėl 2018 m. sausio 16 d. įvykio

Lietuvos banke gautame pareiškėjos kreipimesi nurodyta, kad 2018 m. sausio 16 d. „nuo šildymui skirtų vamzdžių“, esančių draudėjo bute, buvo padaryta žala pareiškėjos buto mažajam kambariui. 2018 m. sausio 16 d. įvykio aplinkybės konkretizuotos Inspekcijai 2018 m. gegužės 8 d. pareiškėjos raštu pateiktame skunde: „buvo užpiltos mažojo – miegamojo kambario lubos, sienų tapetai ir grindys“. Pareiškėja teigė apie 2018 m. sausio 16 d. žalą nedelsdama pranešusi draudėjui, pastarasis „atėjo, nufotografavo esamus užpylimo padarinius ir išreiškė savo išvadą: tai va, matai, sakiau, kad reikia keisti virtuvėje bendrojo naudojimo nuotekų vamzdį.“ Pareiškėjos teigimu, „ši užpylėjo išvada patvirtina, kad užpylimas neginčytinai buvo įvykdytas.“

Draudikas, atsisakydamas dėl 2018 m. sausio 16 d. įvykio mokėti draudimo išmoką, 2018 m. vasario 26 d. rašte pareiškėjai nurodė, kad draudiko eksperto 2018 m. vasario 15 d. atliktos pareiškėjos buto apžiūros metu jokių užliejimo padarinių nebuvo užfiksuota. Nuotraukose užfiksuoti sienų tapetų defektai ties lauko siena yra ilgalaikio sezoninio temperatūros skirtumo nulemtos kondensato ir kapiliarinės drėgmės poveikio pasekmė. Draudikas taip pat pabrėžė, kad per apžiūrą draudiko ekspertas draudėjo bute jokių avarijos padarinių neužfiksavo.

Vertinant ginčo šalių nurodytas 2018 m. sausio 16 d. įvykio priežastis, pažymėtina, kad Inspekcijos Akto duomenys patvirtina, jog pareiškėjos nurodytos aplinkybės, kad žala atsirado dėl to, kad draudėjas netinkamai įrengė šildymo įrenginius, yra nepagrįstos. Tačiau, vertinant draudiko argumentus, kodėl nuspręsta nemokėti draudimo išmokos dėl 2018 m. sausio 16 d. įvykio, pažymėtina, kad jie taip pat negali vienareikšmiškai patvirtinti draudiko nurodytos žalos atsiradimo priežasties – tęstinio drėgmės poveikio pareiškėjos turtui.

Vertinant draudiko nurodytas 2018 m. sausio 16 d. įvykio priežastis, visų pirma svarbu pažymėti tai, kad pareiškėjos nurodytų įvykio padarinių apžiūra draudiko eksperto buvo atlikta praėjus mėnesiui po įvykio (apžiūra atlikta 2018 m. vasario 15 d.). Atsižvelgiant į tai, darytina išvada, kad pareiškėjos nurodytos draudėjo nedelsiant po 2018 m. sausio 16 d. įvykio padarytos pareiškėjos buto sugadinimų nuotraukos yra objektyvesnis įrodymas nei draudiko užfiksuoti žalos faktiniai duomenys. Be to, remiantis 2018 m. vasario 15 d. draudiko eksperto sudaryto Turto sunaikinimo, sugadinimo akto duomenimis, pažymėtina, kad pareiškėja akte nurodytų duomenų teisingumo nepatvirtino savo parašu. Minėtame akte nurodyta, kad nukentėjusioji „nepasirašė, nesutinka“, todėl darytina išvada, kad pareiškėja nesutiko su draudiko eksperto 2018 m. vasario 15 d. apžiūros akte padaryta išvada, kad „apžiūros metu jokių apliejimo požymių iš draudėjo buto nebuvo nustatyta“. Atsižvelgiant į tai, pažymėtina, kad draudiko nurodytos aplinkybės dėl tęstinio drėgmės poveikio pareiškėjos turtui padarytos žalos negali būti grindžiamos vien tik draudiko eksperto atlikta turto apžiūra.

Atsiliepime į pareiškėjos kreipimąsi draudikas nepateikė jokių paaiškinimų apie draudėjo po 2018 m. sausio 16 d. įvykio darytas pareiškėjos buto nuotraukas ir jų vertinimą. Draudikas taip pat neginčijo pareiškėjos Inspekcijai pateiktame skunde nurodytų aplinkybių, kad, draudėjo vertinimu, 2018 m. sausio 16 d. įvykio priežastis galėjo būti nuotekų vamzdžio nesandarumai, ir nepateikė jokių įrodymų, kurie galėtų pagrįsti, kad dėl 2018 m. sausio 16 d. įvykio metu pareiškėjos turtui padarytų sugadinimų pobūdžio šie defektai negalėjo atsirasti dėl per virtuvės nuotekų vamzdžio jungties nesandarumus prasiskverbusių nuotekų. Lietuvos bankui pateikti įrodymai negali pagrįsti, kad, pareiškėjos teigimu, draudėjo nurodytos 2018 m. sausio 16 d. žalos atsiradimo aplinkybės (nuotekų vamzdžio avarija) ir duomenys apie šio įvykio padarinius buvo iširti ir paneigti objektyviais faktiniais duomenimis.

Kadangi pareiškėjos 2018 m. sausio 16 d. buto sugadinimo dėl nuotekų vamzdžio avarijos aplinkybės nebuvo paneigtos, duomenys apie avarijos požymių draudiko eksperto 2018 m. vasario 15 d. atliktos draudėjo buto apžiūros metu nenustatymą vertintini draudėjo 2017 m.

gruodžio 16 d. raštu draudikui pateiktų paaiškinimų apie išorinių nuotekų vamzdžio avarijos požymių draudėjo bute nepasireiškimą kontekste. Atsižvelgiant į tai, kad draudikas objektyviais įrodymais nepaneigė šių 2017 m. gruodžio 16 d. draudėjo rašte nurodytų aplinkybių (nepaneigė, kad nuotekų vamzdžio avarijos požymių draudėjo bute nebūtų akivaizdžiai matyti), taip pat nepateikė įrodymų, kurie pagrįstų, kad 2018 m. sausio 16 d. žala pareiškėjos turtui negalėjo būti padaryta dėl nuotekų vamzdžio avarijos, pažymėtina, kad draudiko eksperto, praėjus mėnesiui po 2018 m. sausio 16 d. įvykio, atliktos draudėjo buto apžiūros duomenų pagrindu draudiko parengta išvada apie 2018 m. sausio 16 d. avarijos požymių draudėjo bute nebuvimą yra nepagrįsta.

Priimdamas sprendimą dėl 2018 m. sausio 16 d. įvykio nemokėti draudimo išmokos, draudikas rėmėsi ir 2018 m. vasario 23 d. ūkvedės parengtu Bendrijos raštu, kuriame nurodyta, kad jokia avarija pareiškėjos bute nebuvo užfiksuota. Vertinant 2018 m. vasario 23 d. Bendrijos rašto, kaip įrodymo, objektyvumą, pažymėtina, kad jame nurodyta, jog Bendrijos pirmininkė ir ūkvedė neatliko 2018 m. sausio 16 d. įvykio padarinių apžiūros, nes pareiškėja Bendrijos darbuotojų į savo butą neįsileido. Todėl 2018 m. vasario 23 d. Bendrijos rašte pateikta informacija, kad pareiškėjos bute nebuvo nustatyti avarijos požymiai, vertintina kritiškai, nes nepagrįsta pareiškėjos buto apžiūros duomenimis ir negali patvirtinti, kad draudiko nurodytos 2018 m. sausio 16 d. įvykio priežastys yra teisingos.

Apibendrinant Lietuvos banko nustatytas aplinkybes dėl draudiko sprendimo pareiškėjai nemokėti draudimo išmokos, atlyginančios 2018 m. sausio 16 d. įvykio metu padarytą žalą, pagrįstumo, darytina išvada, kad draudikas objektyviais įrodymais nepaneigė, kad 2018 m. sausio 16 d. žala pareiškėjai negalėjo būti padaryta dėl per nesandarią iki šio įvykio nesuremontuotą nuotekų vamzdžio jungtį prasiskverbusių nuotekų. Atsižvelgiant į tai ir įvertinus aplinkybę, kad Lietuvos bankui pateikti įrodymai negali patvirtinti, kad žalai atsirasti įtakos turėjo ir pareiškėjos veiksmai (CK 4.83 straipsnio 5 dalyje nustatytų pareigų nevykdymas), darytina išvada, kad 2018 m. sausio 16 d. įvykis turi būti pripažintas draudžiamuoju ir pareiškėjai išmokėta pagal Draudimo sutarties sąlygas apskaičiuota draudimo išmoka.

5. Dėl 2017 m. gruodžio 26 d. ir 2018 m. gegužės 2 d. įvykių

Pareiškėjos 2018 m. gegužės 8 d. Inspekcijai adresuotame rašte nurodyta, kad įvykus 2017 m. gruodžio 26 d. įvykiui (pareiškėjos teigimu, „įvykus jos buto užpylimui“ dėl draudėjo atliekamo remonto), ji kreipėsi į draudėją. Draudėjas per 2017 m. gruodžio 26 d. įvykį pareiškėjos turtui padarytą žalą užfiksavo nuotraukose (pareiškėjos teigimu, „nusifotografavo permirkusius sienų tapetus, grindų linoleumą ir lubas“). Pareiškėja nurodė, kad draudėjas užregistruoti įvykusį įvykį atsisakė. Pareiškėja pabrėžė, kad pranešimą apie 2017 m. gruodžio 26 d. įvykį pateikė draudiko nurodytu trumpuoju telefono numeriu 1828, tačiau draudikas šį pranešimą taip pat atsisakė registruoti. Pareiškėjos teigimu, 2017 m. gruodžio 27 d. prašymas užregistruoti 2017 m. gruodžio 26 d. įvykį buvo pateiktas draudiko būstinėje, jis elektroniniu paštu buvo išsiųstas registruoti, tačiau „stebuklingai dingo“. Pareiškėja taip pat nurodė, kad jos prašymas užregistruoti 2017 m. gruodžio 26 d. įvykį „Žalų sureguliuavimo skyriui elektroniniu būdu buvo persiųstas konsultantės A. E.“. Siekdama pagrįsti šias aplinkybes, pareiškėja pateikė draudikui adresuoto 2017 m. gruodžio 27 d. prašymo, kuriuo prašoma užregistruoti 2017 m. gruodžio 26 d. įvykį ir pateikiami paaiškinimai apie įvykio aplinkybes bei padarinius, kopiją.

Pažymėtina, kad draudikas Lietuvos bankui nepateikė jokių paaiškinimų, ar buvo užregistruotas ir ar yra administruojamas 2017 m. gruodžio 26 d. įvykis. Draudikas Lietuvos bankui nepateikė jokių atsikirtimų dėl pareiškėjos nurodytos aplinkybės, kad pranešimas apie 2017 m. gruodžio 26 d. įvykį draudikui telefonu buvo pateiktas. Draudikas Lietuvos bankui taip pat nepateikė jokių rašytiniais įrodymais pagrįstų paaiškinimų (pvz., pareiškėjos nurodytos draudiko darbuotojos A. E. rašytinių paaiškinimų ir kt.), kurie paneigtų pareiškėjos nurodytas aplinkybes, kad pareiškėjos rašytinis 2017 m. gruodžio 27 d. prašymas užregistruoti 2017 m. gruodžio 26 d. įvykį buvo pateiktas draudiko būstinėje. Atsižvelgiant į tai, kad draudikas įrodymais nepaneigė pareiškėjos nurodytų aplinkybių, kad draudiko nurodytu trumpuoju telefono

numeriu buvo pateiktas pranešimas apie 2017 m. gruodžio 26 d. įvykį ir buvo pateiktas rašytinis 2017 m. gruodžio 27 d. prašymas užregistruoti įvykį, darytina išvada, kad pareiškėjos pranešimas apie 2017 m. gruodžio 26 d. įvykį draudikui buvo pateiktas.

Nagrinėjamu atveju draudikas nenurodė jokių aplinkybių ir nepateikė jokių įrodymų, galinčių pagrįsti, kad pareiškėjos nurodytos 2017 m. gruodžio 26 d. įvykio aplinkybės buvo tirtos ir kad buvo priimtas draudiko sprendimas šioje žalos byloje. Atsižvelgiant į tai, darytina išvada, kad draudikui kyla pareiga administruoti 2017 m. gruodžio 26 d. įvykį ir priimti sprendimą dėl mokėtinos draudimo išmokos.

Lietuvos bankui pateikto pareiškėjos Inspekcijai adresuoto skundo duomenys taip pat patvirtina, kad, pareiškėjos teigimu, 2018 m. gegužės 2 d. „buvo įvykdytas užpylimas didžiajame kambaryje iš šildymui skirtų vamzdžių“. Pareiškėja teigė norėjusi draudėjui pateikti pranešimą apie 2018 m. gegužės 2 d. įvykį, tačiau draudėjas pareiškėjos į savo butą neįleido. Pareiškėja pabrėžė, kad pranešimą apie 2018 m. gegužės 2 d. įvykį pateikė draudiko nurodytu trumpuoju telefono numeriu 1828, tačiau šis įvykis nebuvo užregistruotas. Kadangi draudikas nepateikė jokių paaiškinimų ir atsikirtimų, kodėl neužregistravo pranešimo apie 2018 m. gegužės 2 d., taip pat atsižvelgiant į tai, kad įvykio dieną draudimo apsauga buvo teikiama pagal Būsto draudimo sutartį, galiojančią nuo 2018 m. kovo 14 d. iki 2019 m. kovo 13 d., darytina išvada, kad draudikui kyla pareiga administruoti 2018 m. gegužės 2 d. įvykį ir priimti sprendimą dėl mokėtinos draudimo išmokos.

Remdamasis tuo, kas buvo išdėstyta, ir vadovaudamasis Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 2 punktu, Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimo Nr. 03-23 „Dėl Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių patvirtinimo“ 2 punktu ir šiuo nutarimu patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 59.2 papunkčiu, n u s p r e n d ž i u:

1. Iš dalies tenkinti pareiškėjos E. M. S. reikalavimus ir rekomenduoti draudikui:

1.1. išmokėti pareiškėjai 236,33 Eur draudimo išmoką, atlyginančią per 2017 m. sausio 31 d. įvykį pareiškėjos turtui padarytą žalą;

1.2. išmokėti pareiškėjai papildomą 793,80 Eur draudimo išmoką, visiškai atlyginančią per 2017 m. lapkričio 5 d. įvykį padarytą žalą;

1.3. 2017 m. gruodžio 14 d. ir 2018 m. sausio 16 d. įvykius pripažinti draudžiamaisiais ir išmokėti pareiškėjai pagal Draudimo sutarties sąlygas apskaičiuotas dėl 2017 m. gruodžio 14 d. ir 2018 m. sausio 16 d. įvykių patirtus nuostolius atlyginančias draudimo išmokas;

1.4. pradėti ir baigti administruoti 2017 m. gruodžio 26 d. ir 2018 m. gegužės 2 d. įvykius ir priimti sprendimus dėl draudimo išmokų mokėjimo pagal Draudimo sutarties sąlygas ir Būsto draudimo sutarties sąlygas.

2. Įpareigoti draudiką per mėnesį nuo sprendimo priėmimo dienos raštu informuoti Lietuvos banką apie sprendimo rezoliucinės dalies 1-ame punkte nurodytų rekomendacijų įgyvendinimą (neįgyvendinimą). Draudikui neįvykdžius minėtų rekomendacijų, apie tai bus paskelbta Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.

Lietuvos banko sprendimas dėl ginčo esmės yra rekomendacinio pobūdžio ir teismui neskundžiamas. Vartotojui ir finansų rinkos dalyviui išlieka teisė dėl ginčo sprendimo kreiptis į teismą arba kitą ginčų nagrinėjimo instituciją įstatymų nustatyta tvarka. Kreipimasis į teismą po Lietuvos banko sprendimo dėl ginčo esmės priėmimo nelaikomas šio sprendimo apskundimu.

Direktorius

Mindaugas Šalčius